

Ĉu interreto helpas al Esperanto en merkata mondo?

Daniele Binaghi

Antaŭ 30 jaroj, en la proksimalproksima Hungario, naskiĝis firmao, kiu poste multe influadis la esperantistan movadon en tiu lando kaj en la aliaj. Ĝia nomo estis (kaj estas) Lingvo-Studio, kaj la fondinto estis László Szilvási.

Tiu malgranda firmao baldaŭ fariĝis la kerno de la Budapeŝta Esperanto-Centro "Eventoj", kaj dum ĝia vivo funkciis kiel Esperanta sonstudio, eldonejo, redakcio, kaj organizis IJS-n, unu el niaj plej famaj someraj samideanaj renkontiĝoj.

En tempo, kiam interreto estis io tute malsama ol tio, kio ĝi estas nun, Lingvo-Studio kapablis eldoni, dum la 10 jaroj inter 1992 kaj 2002, dusemajnan novaĵgazeton "Eventoj", certe la plej ofta Esperanto-informilo. Por pli rapide atingi ĝiajn abonantojn, en pli ol 65 landoj, oni organizis sistemon kun regionaj represajtoj: la budapeŝta preseja originalo estis sendita per rapida poŝto al Pollando, Rusio kaj Litovio, kie oni presis kaj distribuis ĝin al enlandaj abonantoj - kun aldonado de sia enlanda informilo. Poste, interreto ekfloris. Kaj ĉio ŝanĝiĝis...

Kiel rakontas László, "pro la alveninta revolucio en la komunikada teknologio en 2002 ni

fermis la paperan gazeton Eventoj, kaj komencis okupiĝi pri alia temo, nome pri instruado de Esperanto. Ni elformis profesion lingvolernejon, kie 3 lernoĉambroj kun plena ekipo priservas nur Esperantajn celojn. Laŭ kontrakto laboras ĉe ni 4-6 instruistoj. En la tradiciaj, klasĉambraj kursoj lernis ĉe ni pli ol 3000 homoj. Oni kredas", li aldonas, "ke ĝi estas la plej granda tia institucio en Esperantujo". Por tion atingi, kaj pro tiutempa manko en la merkato de taŭgaj profesinivelaj materialoj, Lingvo-Studio komencis ellabori proprajn, novajn instruilojn, kiel la pakaĵon "Sukcese ĝis la E-ekzameno..." , kiu laŭdire estas la

plej ampleksa lernilo-kompleto en Esperantujo, konsistanta el pli ol 10 integraj eroj; tiom bonkvallita ke la ĉefajn elementojn de la instrupakaĵo uzas kelkaj dekoj de aldonaj instruistoj kaj kursgvidantoj dise en la tuta hungara lando. Kaj, finfine, la lasta ŝtupo: la firmao kreis sian propran, unikan, pagan interretan kurson por hungaroj, konstruita de nulo ĝis B2 (= meza nivelo). Esperanto fariĝis merkata varo; ŝajne, sukcesa. Certe, oni devas danki iom al la fakto ke, por ricevi sian diplomon en Hungario, studentoj devas havi ankaŭ ekzamenon pri iu lingvo, kaj ĝi ofte povas esti ankaŭ Esperanto, do kompreneble temas pri interesita "publi-

La iama teamo de Eventoj, kun Szilvási malantaŭe, flanke de Ivo Lapenna

Nyelvgyakorló program az esperantó tanuláshoz - demo verzió - 2

Feladatlap kiválasztása:

1. lecke

1. lecke - 1. gyakorlat, végződések, 54 kérdés

1. lecke - 2. gyakorlat, végződések, 14 kérdés

1. lecke - 3. gyakorlat, nyelvtani elemek, 34 kérdés

1. lecke - Szavak kikérdezése - 56 kérdés

1. lecke - Tudáspróba, ellenőrző teszt - 15 kérdés

2. lecke

2. lecke - 1. gyakorlat, nyelvi elemek, 18 kérdés

www.esperanto.hu

A programról Hogyan tovább? Az esperantóról **Kilépés**

La lernilo "Sukcese ĝis la E-ekzameno..."

ko"; sed tio ne sufiĉas: oni bezonas kompreni ke Esperanto povas esti ankaŭ "varo, por kiu validas la samaj merkataj leĝoj kiel por ĉiu alia varo".

László de 1987/88 estas profesia esperantisto; por li, lia laboro egalas al lia hobbio kaj, se li volas manĝi, la tutan tagon li devas okupiĝi pri Esperanto, kiu vivtenas lin. Ne estas facila tasko: kiel li diras, "funkciigi kaj sukcese gvidi iun Esperantan entreprenon postulas la saman laboron, sciojn kaj penon kiel neesperantistan entreprenon; kaj la Esperanto-movado mem estas tro malgranda por bazi ĝin nur sur profitdona principo: same kiel aliaj civilaj movadoj, ankaŭ esperantistoj devas baziĝi sur volontula agado". Tamen eblas, kaj li estas vivanta ekzemplo de tio. Kompreneble, tio ne signifas ŝanĝi la sintenon de ordinaraj esperantistoj, kiuj kutime aperas kiel pli idealismaj; sed ilia "entuziasmo tamen ne signifas rifuzon de profesinivela agado", kie oni pli bone havu "merkatecan vidmanieron". "Interreto mem estas tre efika helpilo por esperantistoj, sed pro la nova

metodo de komunikado ŝanĝiĝis ankaŭ la rolo de Esperanto-organizaĵoj; antaŭe la Esperanto-organizaĵoj – kaj membreco en ili – estis bezonataj por havi informon pri la aktualaj uzebloj de Esperanto: kie kaj kiam okazas Esperanto-aranĝoj, informoj pri novaj libroj, gazetoj, muzikoj ktp. Nuntempe ĉiujn tiujn informojn oni povas atingi SEN membreco en ajna formala societo. Do leviĝas la demando: kial membriĝi en Esperanto-societoj kaj asocioj? Ĉu oni entute bezonas Esperanto-asociojn, kaj se jes, kio estas ilia celo?" Bona demando, verdire; kaj mi jam renkontis timon pri ebla respondo, kiam mi sugestis ke oni povus enretigi tiun ĉi revuon, kaj IEF respondis ke, se la revuo estos legebla en interreto, oni dubas ke homoj aniĝus al IEF, kvazaŭ la membriĝo en sia nacia asocio estus nur por ricevi pape-ran informilon... malnovaj pensoj en moderna mondo, kie multaj jam legas sian ĵurnalon per tabulkomputilo! "Sed la problemo estas tie, kaj por respondi tion oni devas rigardi la tutan movadon kiel kompleksan siste-

mon, kvazaŭ manĝero sian entreprenon. Jam en 2008 la gazeto "La Merkato-96" de IKEF demandis en sia artikolo: "Ĉu asocioj bezonas membrojn?" - kaj Lu Wunsch-Rolshoven verkis artikolon en Berlina Informilo en 2005 pri la ebla neceso apartigi la por- kaj per-esperantaj organizaĵojn – laborantaj por disvastigi la lingvon resp. por preservi la jamajn parolantojn. Tre trafa estas lia analoga ekzemplo pri aŭtomobiloj: post la unuaj kelkaj jaroj plene apartiĝis la produktanta-organiza flanko (fabrikoj) kaj la uzantoj de aŭtomobiloj. Iliaj celoj estas malsamaj, sed ili ne povas ekzisti unu sen la alia... Tute same, kiel esperantistoj. Anstataŭ la ĝisnunaj "amasaj" Esperanto-asocioj mi antaŭvidas ilian transformiĝon al malgrandaj sed aktivaj societoj, kiuj membrigos nur tiujn aktivulojn, kiuj partoprenas en la organizado, funkciigado de la Esperanto-movado – kaj la aliajn Esperanto-parolantojn helpas per diversaj servoj, kaj priservas ilin kiel klientojn aŭ partnerojn. Anstataŭ plenrajtaj (kaj voĉdondovaj) membroj, oni povus ligi la individuojn al lokaj aŭ internaciaj asocioj per 'subtena membreco', aŭ 'amika societo' aŭ per similaj formacioj, kiuj donas la pozitivan senton aparteni al iu nobla celo kaj komunumo, kaj samtempe tio donas la eblon por priservado (--> kaj ankaŭ por peti financan kontribuadon)". Kaj kio pri la kursoj mem, László? La kvanto da kursoj por lerni Esperanto-n en interreto nuntempe abundas, tamen la nombro de homoj, kiuj aktivigas en esperantujo, malgrandiĝas pli kaj pli: klubanoj maljuniĝas, kluboj malaperas, kaj ĝi ŝajne estas ne nur loka problemo. Kio

okazas? Ĉu esperantistoj forgesas sian komencan entuziasmon? "Jes, sed pri tio kulpas la tradicia movado mem, kaj ĝiaj gvidantoj. Por tiuj studentoj Esperanto estas unu el la ordinaraĵoj studobjektoj, sed dum la kurso multaj el ili entuziasmiĝas ankaŭ pri la movada flanko. Post la ekzameno tamen forŝiriĝas la sola instruista fadeno kiu ligis ilin al Esperanto, kaj sen pliaj impulsoj la entuziasmo estingiĝas. Post kelkaj monatoj oni eble gardas bonan impreson pri Esperanto, sed jam estas tre malfacile mobilizi ilin partopreni iun ajn movadan aferon".

Ĉu vere estas nur problemoj de entuziasmo, laŭ vi? "Pli malpli: ĉiu esperantisto – kaj nova kaj malnova – restas en la movado pro iuj personaj avantaĝoj: ĉu pro amika societo, ĉu pro favorokondiĉaj feriebloj, ĉu pro ĝuo de la plenumita movada pozicio, ktp. Mi opinias, ke la vera interna motivo ĉe ni ĉiuj estas la personaj ligoj, la trovita amika kompanio, societo. En la movado restas nur tiuj personoj, kies bezonoj en tiu kampo estas kontentigitaj. Se tiuj altirfortoj rompiĝas, kaj ne plu ligas nin la pozitivaj personaj fadenoj - oni simple retiriĝas el la movado..." Kiel reteni ilin, do? Mi memoras ke ĉiam, kiam mi renkontis novajn lernantojn, aŭ eblajn lernantojn, mi donis al ili sugeston: trovu en vi mem kialon por lerni la lingvon; povus temi pri poŝtmark-kolektado, aŭ pri vojaĝdeziro, aŭ pri intereso pri islanda beleto; sed, sen tio, kaj sen praktiko, la lingvo mem baldaŭ forirus al angulo de via menso, kaj de via memoro. Kion oni povus fari, laŭ vi? "Por reteni tiujn multajn kursanojn, oni devus zorgi pri elformado de iliaj personaj kontaktoj. Por retaj aŭ

Lernoĉambro en la Esperanto-Lernejo, kie ankaŭ László estas lernanto eksaj kursanoj oni devus organizi serion de malgrandaj, lokaj renkontiĝoj kun cel-orientita programo, kaj flegi la kontakton kun ili por teni freŝa la entuziasmon. Tio eĉ meritis subvenciadon!". Ĉu ni havas la fortojn por tion fari? "Bedaŭrinde la tradiciaj movadaj strukturoj ne estas pretaj plenumi tiun taskon, mankas la manaĝerado. Interreto donas efikajn rimedojn por priservado de la komunumo: fejsbukoj, blogoj, vivaj retaj TV-elsendoj estas nur ekzemploj; sed ĝi ne anstataŭas la personajn kontaktojn, kaj sen tiuj homoj kutime post iom da tempo perdas la interesiĝon. Estas necesa tempo por transformiĝo de la movada strukturo". Eble, ni devus simple ĉesi esperi, kaj komenci agi... Finfine, iom pri viaj retejoj, ĉar kontraŭe oni diros al mi ke ĉi tie oni parolas tro multe pri movado kaj ideoj kaj nenie pri interreto... Mi rimarkis ke viaj retejoj ne aperas tro novaj kaj tiel poluritaj, brilaj kiel multaj el tiuj, kiuj troviĝas nuntempe en interreto; ili fakte aperas sufiĉe malnovstilaj, laŭ mia vidpunkto. Ĉu vi planas, eble okaze de tiu ĉi datreveno, aŭ en la proksima estonteco, redese-

gni ilin kaj aldoni novajn funkciojn? Aŭ, se ne, kial ne? Eble ili estas tiaj intence? "Beleco de retpaĝoj estas subjektiva afero. Iuj preferas brilojn kaj buntajn, aliaj preferas travideblan enhavon... Mi konsentas, ke niaj retejoj ne estas laŭ la plej lasta modo, kaj eble oni povus iom pli atenti pri la ekstera aspekto, sed ĝis nun ĉiam ni trovis pli urĝan aŭ pli gravan taskon. Ekzemple ni taksis pli gravan zorgon pri la bonaj serĉo-rezultoj en Google. Kvankam por la serĉado de la vorto 'esperanto' guglo listigas 574.000 paĝojn, inter la unuaj 10 trafaj en la unua paĝo 6-7 ligoj montras al niaj retejoj (centra retejo, nia e-vortaro, nia e-kurso, nia e-libroservo, ktp) - pri kio mi konsentas eĉ sufiĉe fieras... Verdire nia movada retejo eventoj.hu, enhavanta la Kalendaron, la scienc-teknikan vortaron STEB, Ret-Infon, kaj aliajn diversajn servojn, kiujn ni faras kiel kutima movada kaj volontula agado, vere bezonas iom pli allogan aspekton. Ni volonte bonvenigus kiel teamanon homojn, kiuj pretas iel ajn kunlabori en la funkciigo de tiuj servoj: ĉu en la plibonigo de la enhavo, ĉu en la plibonigo de la aspekto".